

**Od Chrámu Nejsvětějšího srdce Ježíšova
z pražských Královských Vinohrad
na „divoký Sever“ a pak i do širého světa**

PÁR MOUDER ÚVODEM:

„Když těžkopádná únava poledne zastoupí ranní svěžest, když svaly nohou se třesou vypětím, výstup zdá se být bez konce a ty si uvědomíš, že Tě vlastně nikdo nenutí jít dál – právě tehdy nesmíš zaváhat.“

A jinak: „Byl jedním z Kolumbovy posádky a bez ustání se staral, zda se mu podaří vrátit se do rodné vsi ještě včas, aby zabral verpánek toho starého ševce, než mu ho někdo vyfoukne. Shakespeare: „Chyt' okamžik za pačesy.“ Stěna pivnice vlekaře Joža v Roháčích: „Kto nevie piť, ať nepije. Kto nevie žiť, ať nežije. Kto nevie dievča milovať, ať idě koňa kšírovať, ať do voza sa zapriahne a odtiahne“. A rozhodčí házené, farář Juran nepřesně z Bible: „Kterakž pak vidíš mrvu v oku bratra svého a v oku svém břevna necítíš? Aneb kterak díš bratru svému: Necht' vyvrhnu mrvu z oka Tvého, a aj břevno jest v oku Tvém? Pokrytče, vyvrz nejprv břevno z oka svého, tehdy sám prohlédneš, abys vyňal mrvu z oka bratra Tvého.“ A nakonec : „Už asi žádné krkolomné výstupy, před námi leží teď problémy rovin...“

A JEŠTĚ PÁR:

„Tvrdě pracovat a být při tom vesel.“ (Zdeněk Svěrák)

„Umění žít je vědět jak vychutnat malé radosti a unést velká břemena, Užívej života, ten není na zkoušku.“

„Budoucnost patří těm, co věří v uskutečnění krásných snů.“

„Úspěch je dostat co chceš, štěstí udržet co máš.“

„Co nepustíš z ruky, to ti nikdo nevezme“. (Caesar)

„Čas letí jako spřežení, nad kterým praská bič Člověk se párkrát ožení a hned je mládí pryč“.

(Píseň krále Jindřicha VIII. ze hry Šest žen, Jiřího Suchého)

A NĚCO Z KNIH, CO VNÍMÁM PODOBNĚ:

Waltariho Egypt'an Sinuhet: „Jsi mým domovem a mou vlastí, Merit,“. „Jsi chlebem v mých rukou a vínem v mých ústech – a víš to sama dobře. A jsi jediným člověkem na světě, vedle něhož necítím svou osamělost, a proto Tě miluji“.

A Karl Ove Krausgart ve svém Mém boji: “a potom jsem potkal Lindu a vyšlo slunce. Jinak to vyjádřit nedokážu. V mém životě vyšlo slunce. Zprvu jen jako úsvit na obzoru, zprvu jen jako by chtělo říct, sem se musíš dívat, pak zazářily všechny paprsky a všechno bylo zřetelnější, lehčí, živější a já byl šťastnější. A potom již stálo uprostřed oblohy mého života a žhnulo a žhnulo a žhnulo!“

A můj nejoblíbenější spisovatel Wilbur Smith, s prominutím, to opisují: „Tuto knihu věnuji své ženě Mokhiniso, která mi po několik posledních desetiletí života byla absolutní radostí a inspirací a bude jí po všechny roky, které přijdou. Miluji Tě, moje Sluníčko.“

Pokud by někdo v následujícím textu našel příhody, fakta, události, místa, či postavy něco mu připomínající, je jejich podobnost v tomto případě čistě náhodná, vyplývající pouze z fabulace autora těchto řádků... Takže jdeme do toho, ne?

JAK ŠEL ČAS – 4

ZAVŘELI VEJMELKU

No neber to, nebo jak říkal kdysi sociáldemokrat a jeden čas šéf vlády Paroubek o sobě, „kdo to, jako já, má,“. Eddie tedy půl roku byl, tam u domácích na vesnici sice zasn... Pražákem, ale půl roku potom zas vesničanem, což nemuselo být špatné a pro něj rozhodně nebylo, chodit na podzim a v zimě v Praze na Vinohradech do kina Slávie nebo Flóry na svoje první nepřístupné filmy i na fotbal dolů do Vršovíc na Bohemku a na Slávii a zase na jaře, na podzim a v létě hrát s klukama pro změnu fotbalček mezi stromy v mníšeckém lese, či se koupat a jezdit na voru na jednom z podzámeckých rybníků. Tak se na něm a teda dost, podepsal Mníšek, ten co je teda s názvem pod Brdy, dnes v podstatě už předměstí Prahy, její, dá se říci, už i satelit, kam jezdí linka MHD 320 od pražského nádraží Smíchov až do Stříbrné Lhoty, a taky kde bydlí, žije, či žila, řada známých lidí, například Jandová s Mertou, moderátoři Zbyněk Merunka, Jan Rosák, nebo místopředseda vlády Havlíček, či herec z Havlovy Audience i jiných, tatík našeho bývalého přidělence při Severoatlantickém paktu Pavla Landovského a další známí lidé. To bylo tenkrát pro Eddieho něco, to tam ještě tyhle „hvězdy“ společnosti, politiky, nebo šoubyznysu, nebydlely. Byla to úplně obyčejná vesnice okresu Praha jih, anebo to tenkrát patřilo snad k Příbrami? V polovině minulého století byl Eddie, to opakuji, půl roku pražské dítě, druhý půlrok zas vesničanem. Proč? Září a říjen ve škole na Mníšku, od listopadu do března doma na Královských Vinohradech v Praze na Jiřáku a duben, květen a červen zas na Mníšku. Jeho matka měla pokročilou cukrovku, byla v polovičním invalidním důchodu, denně si píchala injekce insulinu a tenkrát zrovna nechodila do práce.

O rodinu se finančně staral táta zubař, a tak půl roku s ní a tetou Mařkou, tím dobrým druhem rodiny, mohli s mladší sestrou

Emou pobývat na chatě. V Praze kuličky u kostela Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, poslední rok chodit v červené, „garribaldovské“ košili, než ho zrušili, do Sokola, tam na Mníšku na něj čekaly tři rybníky a ve Lhotce ještě jeden malý u vily Vinklerů s krásnými barevnými vázkami, projíždky na voru na podzámeckém, později i chlupatá Růžena ze Lhotky a též anglický sport, kriket s dřevěnými paličkami jako na maso v zahradě vily zas u Wiesnerů. I podavačem mimo volejbalový kurt zatoulaných míčů starším volejbalistům na hřišti chaty u Pepana, kde ostatní byli nejméně o tři, čtyři, roky starší než on, musel je tak uplácet tátovými cigaretami z hloubi skříně, což byly, jak pamatuje, dunhilkys, marlborkys, ches-terfieldky, ty občas dostával tatík zubař od vděčných pacientů, zatímco on, jeho táta, nekouřil nic jiného, než osmdesát partyzánek denně, což se pozdějc projevilo i na jeho zdraví, ale až pozdějc. I s nebezpečím požáru, když táta usnul v posteli se zapáleným retkem za uchem. Tehdá stála krabička korunu šedesát, či osmdesát. Eddieho tak nikde mezi sebe moc zrovna nechtěli, starším chlapcům vadil v jejich rejdech s děvčaty, byl zatím ještě dost mladý a asi i moc zvědavý, tedy, jak někdo říká, slovem kazišuk, a i ho mučili. Jak? Byly to válečky, oheň, když na něm střídavě seděli Jirka Čulík, či Vojta Zábrana a kouleli se mu po pažích, či mu kroutili ruce a kopali do zadní části těla, tedy přímo do zadku, ale nedal se a vydržel, co taky měl asi dělat, když nechtěl být pouze jakýmsi všemi opomíjeným nýmandem, ne?

Jednou co se ale nestalo? V létě o prázdninách u chaty – vily policajta Vejmelky se tam stala fakt podivná věc.

Zatímco si tam ještě dopoledne hráli a bavili se, odpoledne najednou přijelo pár černých aut, z nich vyskákalo policejní komando, ti chlapi začali na zahradě kopat a tu náhle z vykopané díry vytáhli bedny zabalené v háknkrajcské vlajce. Pak odjeli a Vejmelku vzali s sebou a bedny taky. Zjistilo se prý poté, že měl na své zahradě zakopaný poklad, ten, co nakradli fašisti a Vejmelka to hned po válce úředně zabavil, zkasíroval a umně ukryl. Ale ne umně dost a už ho pak nikdy, tedy Vejmelku, ne-

viděli, a na jejich chatu, spíše vilu, na radu rodičů, přestal Eddie chodit. Přišla nechvalně známá pověstná padesátá léta, pana faráře, který je učil náboženství a mlátil místy kluky, i Eddieho, ukazovátkem po prstech, když neznali přesně boží přikázání, hned vyhodili, školní výuka náboženství skončila a Eddie pak už nikdy nešel spolu se sestrou, oba v bílých šatíčkách rozhazovat okvětní lístky růží před velkým procesím, vycházejícím z náměstí přímo od nádherného barokního mníšeckého kostela s překrásnými Brandlovými obrazy a zvláště jedním z nich, Máří Magdalenou. To bylo, myslím, v páté, nebo to byla třetí, už vlastně nevím, říká Eddie, které třídě. Má z toho fotku, bílé šaty, tedy on krátké kalhoty a košili, sestra bílou sukničku a halenku, v ruce v košíčku růžové okvětní lístky růží, na té fotce teda růžové nebyly, fotilo se v té době jen černobíle, ale pamatuje si je, byla to nezapomenutelná éra jeho mladého života, která skončila.

Zas v protikladu proti té kráse o Božím těle v Mníšku, jak se Eddie přiznal, byla získaná dvojka z mravů, co dostal potom i na vízu, ale to nebylo na vsi, ale v Praze ve škole na Jiřáku a ta je s kamarádem neminula. Jednou dali, aby zjistili, co budou dělat, mrtvou myš do svěcené vody do křtitelnice chrámu Nejsvětějšího srdce Ježíšova.

Příchozí farníci se hrozně lekli, když si tam chtěli smočit prsty a křížovat se. Ale někdo ze spolužáků to na jejich partu prásknul a ve škole to odnesli sníženou známkou z chování. Měli je v té době přece vyznamenat za výchovu k ateismu, ne trestat, že! V Mníšku se daly zažít supr věci, a taky zažívaly, třeba plavba na voru na podzámeckém rybníku, kde o něco starší tělesně vyspělá Hanelore, jak si Eddie dobře pamatuje, s nádhernýma, s prominutím, jinak se to přece nedá říct, kozama, učila, jak vypadá krásné ženské tělo, zatím ale na štěstí jen zvenku, přizná, že někdy i na pohmat, ale jen vyjímečně. A Venca Kapr, ten jej ve statku, kde měla do nedávna bývalá, vlastně už zase obnovená, televizní hvězda Rosák svou hospodu U Káji Mařka, praštil kamenem do čela tak, že tam má dodnes jizvu. Viděl jsem ji.

Prostě furt, teda neustále, byl Eddie pro některé zdejší lidi za-práskaným Pražákem, což bylo mnohdy pro něj, dá se říci, dost trestný. Zapomenout nemůže taky na levého beka fotbalového týmu Baník Mníšek, Maleček se jmenoval, ten to vždycky brou-sil od podlahy, ale vždy čelmo, ne záludně, takřka každý zápas odtud někoho odnášeli, mnohdy přijela sanitka a tak i odváželi a i on sklízel obdiv Eddieho i jeho kamarádů, jak do toho vždycky šel naplno. Patřil do školy života stejně jako Jirka Čulík, nebo Mirek Zlámal a Honza Sobota a Pepan. Taky možná i nějaký holky, těch ale málo. Taky musím ještě prozradit, že tam v širých mníšec-kých luzích a hájích přišli někteří z Eddieho kamarádů o panictví a on přiznává, že nakonec i on sám, pokud do této kapitoly života nepatří prej ty dětské, jaksi polosexuální hrátky předtím, třeba s chlupatou Růženou ze Lhotky, nevím.

Píše se, že vo to přijít poprvé, si musí člověk prý pamatovat celý život. Ale u Eddieho prý nikoliv.

U něj asi to hlavní bylo teprve to, co poté následovalo. Snad to dnes už můžu říct, povídá Eddie a co je vlastně na tom, že, je to přece příroda, ne? A pokračuje – „mně se to stalo s docela hezkou středoškolačkou z Prahy, myslím, že byla asi z gymnasia, při malém pozdněodpoledním soaré na jedné z chat, spíš to byla vila, ta ve Stříbrné Lhotě, no vlastně právě na té Vejmelkově, než ho zavřeli. Pak jsem se hrozně bál, jak to dopadne, tedy s tou hol-kou. Jirka, ten zas o to přišel zas pro změnu s Boženou a v dos-ti brzkém věku. Ta, říkal, to má tam dole tak husté, že se tam nedá snad ani dostat, teď jsem si s prominutím vzpomněl, že to bylo stejné jako v tom vtipu, který vyprávěl později holič Eman Kodým na Vinohradech. K Emanovi, chodil, jak jsem se nedávno dozvěděl, když jsem koupil mé ženě k Vánocům za tisícovku kni-hu o Karlu Gottovi, i sám božský Kája, tedy tam, kam jsem se cho-dil nechat stříhat i já a vůbec nutno podotknout, že prý v tomto Kodýmově holičství vládla zvláštní atmosféra, taková jinak zcela nenapodobitelná. Vzpomněl jsem si na to teď, když popisuju, jak to bylo s tou ztrátou panictví Jiříka. Na to jaké vtipy, hlavně tak

zvané politické, tam u Kodyma jsem tenkrát slyšel a hlavně jaké a jak, je Eman vyprávěl, to bylo něco mimořádného. Chodily tam k Emanovi hvězdy muziky i underground, určitě ale taky chlapi z establishmentu, nebo rovnou řekněme tajní, možná u nich, u tajnejch, byl i sám Eman, nebo alespoň jejich spolupracovníkem. To nikdo nevěděl a dodnes asi nikdo neví. Teď dělat chytrýho, to je lehké, tenkrát si to ale nikdo nepřipouštěl a jeho fórům se všichni hlasitě smáli. Ale potom se všichni i trochu bázlivě rozhlíželi, až se jsem se někdy bál, aby pak oblíbený holič někoho při holení, já tam teda na holení ještě nechodil, břitvou, kterou si pěkně obtáhl na koženém řemenu, což byl obřad, nežlzl do tváře. Nežlzl.

Alespoň tedy ne ty, co jsme znali a tam viděli, skončil své vyprávění Eddie. Ten, teda Eman Kodym, ne zpěvák Karel Gott, ale jeho holič, abych se vrátil k tomu, čím Eddie začal, vyprávěl ten možná trochu, nebo i víc, sprostší vtip takhle, snad se za Eddieho slova nepohoršíte. A Eddie pokračoval: „Znáte to“, ptal se nás holič Eman, „jak plula na lodi jedna lehká, ale pěkná, holka do Ameriky? A zadarmo, když tak zas úplně ne. První den, prý, za ní šel kapitán, asi za hodinu se vrátil celý zničený a pravil – hoši, ta to má dole tak hustý, že se tam nedá dostat. Druhý den šel prý za ní první důstojník – přišel za dvě hodiny a – ne to nejde, třetí den pak plavčík. Přišel za půl hodiny spokojený a první otázka na něj od posádky byla – jak jsi to udělal? No, pravil plavčík, jednoduše – nechal jsem ji vychcat a šel jsem proti proudu“ a tak to bylo i u Jirky s Boženou, tedy s tou, co s ní přišel o počestnost, a která to tam dole měla prý taky docela dost hustý, si mně o mladických radovánkách dovolil sdělit Eddie.

Největším Eddieho kámošem byl Dan, ani neví, kde se poprvé setkali, do stejné školy spolu nechodili, ale bylo to nejspíš na Jazykové škole u Národního divadla, kam jej maminka nechala zapsat, aby nezvlčil a dělal pro sebe něco užitečného, i když samozřejmě nevěděli, zda tu němčinu bude někdy vůbec potřebovat, tehdy spíš ruštinu. Dan byl stejně ujetej jako on, učil se lučebníkem, tedy ve spojitosti s chemií a barvami a to se mu

po čase setsakra hodilo. Chodili spolu teda na němčinu do jazykové školy a do tanečních do sálu Radiopaláce, co v něm zůstalo chvíli i po sametové revoluci kino Květen, na Stalince, dnes Vinohradské třídě a taky do Odborového domu pracovníků dopravy a spojů na Náměstí Míru u kostela svaté Ludmily.

Ten nemohl Úřad pro zastupování státu dlouho prodat, ale už se to za nějakou tu stovku milionů prý podařilo. Byla-li v tanečních kursech dámská volenka, tak se schovali za závěsy, či si předtím řekli, když udělají tři stojky na Stalince, tak tam vůbec nepůjdou, a taky jo, udělali je a nešli. U Dana hrál Eddie poprvé v životě od někoho okopírovanou hru Monopoly, dnes jim jsou podobné třeba Dostihy, hru, v níž se něco kupuje, prodává, něco se podniká, pronajímá, získávají se akcie, pro ně tehdy v podstatě zakázaná a úplně nebezpečně „kapitalistická“ hra. Někdy později ve věku teenagerů, ale jen párkrát, nějaký tancování je moc nebavilo, navštívili na pražském Míráku kavárnu Valdek, kde hrál, jak prozradil ve Všechnopárty, při svých začátcích na tak zvaných čajích i dnešní bavič Karel Šíp se svou kapelou. Jelikož je ale v podstatě stejný boomer jako Eddie, tak ho tam nemohl při tehdejším věku šestnácti, sedmnácti let, moci vidět, ani poslouchat, to by býval musel začít hrát po kavárnách ve stejných letech, i když, nikdy nevíš. Hráli tam v tom Valdeku muzikanti dost dobře, nebylo to ale, tedy ten tanec s vyhledáváním děvčat, pro ně to úplně pravé ořechové.

Taky hráli karty a jezdili k Danovi na srub jeho rodičů vysoko nad řeku Sázavou do Pikovic, kde se dole na břehu řeky scházeli trampové, hrály se tam debly volejbalu, vznikl tu i nohejbal a u táborových ohňů nádherné písně. Hlavně ale jezdili spolu na kole, podle mapy Eddie vždycky vytipoval několik tras, třeba na jih na Zbiroh, Žebrák, Točnick, na sever do Mělníka, Klů, Štětí a Hoštky, byly to výjezdy do terénu par excellence. Byli jsme dnes v Klích, Klách nebo v Klech, ptal se vždy po dojezdu Dan, chtěje to vědět pravopisně správně. Zároveň měl Eddie též chuť na sport.

Do Sokola do tělocvičny v Riegráku, v Riegrových sadech tehdy s názvem Spartak Praha Stalingrad, pak Bohemians, dnes zase už Sokol Vinohrady, chodil cvičit až v posledním roce jeho existence, tedy Sokola, než jej zrušili, a až pak v osmašedesátém roce zase obnovili, ale po příchodu vojsk „spřátelených armád“ v roce šedesátosm došlo k dalšímu jeho zrušení, aby nakonec po osmdesátémdevátém roce byl konečně zas znovuobnoven. Eddie zažil tuto významnou tělocvičnou organizaci poslední rok v její labutí písni, tehdy ještě v červené sokolské košili, než ji zrušili, i tu organizaci, i s červenou košilí.

Potom prošel všemi možnými sporty a to bylo dobře. Na džudu jej učili hned na začátku obranu proti zbrani a noži, dodnes ví, co je to aši-guruma, ogoši a oki-goši, alespoň doufá, že to tak vlastně je, jezdili s Danem spolu na cyklistickém klopeném oválu ve Strašnicích na Hagiboru na kole, které má tzv. fortošlap, to znamená, že musíš furt šlapat a nemá žádné brzdy. To se chlapcům tak zalíbilo, že jezdili na té klopené dráze vlnovky seshora dolů a nahoru, až se kolem nich přehnal dole v té nejspodnější hlavní závodní dráze jakýsi zkušený závodník a řval na ně „já vám dám, frackové, do držky“. Sám nemohl ale hned zastavit, udělal to, co musel, totiž objet ještě jedno kolo, když to nebrzdilo a Dan se Eddiem raději oba rychle zmizeli. Hrál i fotbal za tým žáků Slávie Praha D, což se mu před časem hodilo, když v Ústí nad Labem hrála extraligová Slávie Praha Český pohár proti domácí Armě a Eddie, který zásadně chodil ne na hlavní vysokou tribunu, již postavili pro nejvyšší fotbalovou soutěž, první ligu, jež se zde od té doby zatím nikdy nehrála, Eddie chodil na protější malou tribunku, rezervovanou hlavně pro divoké fanoušky hostů.

Aby byli trochu oddělení, tehdá Pražanů s červenobílými šálami a ostrými dělobuchy. Musel jim říci, chlapci nechte mne tu mezi vámi, jsem sice odtud z Ústí, ale já jsem kdysi dávno hrál v Praze fotbal za žáky Slávie Praha. Tedy že za výběr až D, to jim neřekl, i když byl od mlada skrytý spartan, chodil hlavně do dólíčku do Vršovic se dívat na Bohemku. Líbila se mu třeba i lukostřel-

ba na trávě ve Vršovicích, basketácké turnaje mládeže družstev z celé republiky v hale ČKD Stalingrad, dnes už zase Sokola Vinohrady, kde hráli i dnešní už sportovní starci Zídek, tedy tatík toho, kterého dnes většinou lidi znají i z amerických soutěží, ale i tehdejší ještě neprezident, starší dorostenec Vašík Klausů i další.

Co se taky jednou Eddiemu stalo, jdouce z hlediště velké sportovní haly nahoře, se dole zastavil v malé tělocvičně, kde se scházeli a soutěžili vzpěrači. Vidět ty upoceně funící svalovce, na to se chtěl jednou zkusit zblízka podívat, a taky jo, bylo to trochu dramatické, ale když se při akci jeden z borců maje nad hlavou víc než stovku kil, silně upšoukl a Eddie se v ten moment začal hlasitě chechtat, tak jej hned ze vzpírárny vyhodili a řvali na něj: „sem už nikdy nechod', sem nelez, nevracej se“ a málem ho na místě zpráskali. Nakonec to ze všech sportů vyhrála házená, která začínala být zrovna u nás v oblibě, zvláště po mezistátním zápase s Maďarskem, který se hrál právě ve vinohradské hale, a který náš národák vyhrál. S Eddieho házenou to začalo tím, že v Riegrových sadech na antukovém hřišti u haly Bohemians, dnes vlastně už Sokola Vinohrady, trénoval na tu dobu zvláštní tým, jmenoval se Černí motejli a vedl jej trenér Vilda Marzin, osobitá sportovní postava padesátých pražských let. Vilda byl samorost, v házené patřil mezi lepší borce, hrál první ligu, byl to tvrdý řízek od podlahy.

Uměl speciální druhy střelby, přesněji střelbu s otočkou i vykláněčku, nikomu neuhnul, sám byl ve hře v útoku, tak v obraně, dostatečně tvrdý a když měl léta, dal se na trénování. Vybral si dvacítku kluků z vinohradských škol a ti nosili na zápasy černé dresy, to se tenkrát ještě normálně nesmělo, černá barva trik byla vyhrazena jen rozhodčím, dneska pískají sudí ve všem možném a musí mít vždycky připraveno na zápas trik více barev, protože hráči by mohli mít černé, což se tenkrát, jak už bylo řečeno, nesmělo. Ale motejli je, nevím jak to jen bylo možné, asi měli nějakou protekci, či co, ti je měli a na nich krásné našité barevné motýly a říkalo se jim „Černý motejli“. To byl Vilda ve sportu tak

nějak v úctě. Hrát házenou je naučil parádně, navíc mu museli nosit na tréninky ukazovat žákovský knížky ze školy a když v nich známky nebyly podle představ, nenominoval je ani k zápasu. Jednou týdně chodili taky na angličtinu a to si tedá v tehdejší době dovolili až dost. Vilda Marzin v Praze taky organizoval profesionální boxerské zápasy a byl prvním, kdo sem přivezl ze světa kulturistiku, dělal i do fotbalu, jeden čas chytal dokonce první ligu tam v Ďolíčku za Bohemku.

Životní příběh, kluka z Královských Vinohrad, ten Eddieho, dospěl, jak o něm dávám vědět, do přelomu padesátých a šedesátých let minulého století. Je mu skoro patnáct, zrovna vznikli Beatles, on se ale zajímá spíš o různé sporty a jedním z nich, jak už bylo řečeno a tím pro něj pak už nejdůležitějším, byla od té doby a pak už pořád, házená. No a tak se s kamarádem rozhodli, že se půjdou podívat k Vildovi, jehož mančaft začínal být v tom malém pražském rybníčku slavný, tedy k tomu Vildovi, co trénoval Motejly, aby je vzal do svého týmu. Ještě něco o Vildovi.

Ten fakt byl trochu zvláštní. Později po roce osmašedesát se říkalo, když po příchodu vojsk „našich přátel“ odešel a z Prahy zmizel, vlastně zdrhnul do Itálie, se údajně stal ještě před pozdějším disidentem Pelikánem prý prvním zahraničním členem partaje – Komunistické strany Itálie a měl prý průkaz č. 1, tedy asi jen mezi těmi z ciziny. Ale kdo ví, kde je pravdy konec. Byla by to bývala velká prča, pokud by se to bylo oficiálně potvrdilo, velký zápaďák Vilda, který nechával svůj mančaft učit anglicky, a teď italský komouš. Doba pokročila, Eddie hrál a dobře původně s klukama ve škole vybíjenou, házené se začalo dařit na mezinárodním poli a opakují, tak šli, spolužáci ze školy, hlavně z Náměstí krále Jiřího, přihlásit se do Riegráku na házenou, ale co se nestalo? Měli prý plno, Vilda pravil, kluků už mám dost a další tak nepotřebuju, nepřijímám, musíte jít jinam. Tak jo, ale co teď? A kam?

I když hoši byli pravověrní Vinohradáci obklopeni na jedné straně drzími Žižkováky, někde tam Eddie možná někdy kamelem trefil při pouličních bitkách i herce Krampola, dej mu dnes,

pánbů věčnou slávu, jeho ulice byla totiž napůl na Vinohradech a napůl na Žižkově, do hospody chodil Eddie tátovi pro pivo za roh do hospody U sloupu už na Žižkov, na druhé straně pod kopcem zase Vršovičáky, s oběma tehdy pro ně považovanými méněcennými komunitami se jako mladí chlapci dost řezali, ručně i kameny, ale teď nebylo zbylí. Zašli tak dolů pod kopec pod čokoládovnu Orion, trochu víc doprava, kde u malého kina Vzlet nad stadionem fotbalové Bohemky, na prašném škvárovém hřišti Spartaku Praha Kooh-i-noor, dosud jsme znali tento pojem jako největší drahokam světa nalezený v Indii a zamontovaný do koruny britské královny.

Anebo tužky vyráběné na jihu Čech snad v Českých Budějovicích. Ve Vršovicích na Kohinoru trénovali muži i ženy, ty s nejlepší naší československou házenkářkou, levorukou sportovní hvězdou Janou Kernerovou, jejíž podobu má Eddie doma vyrytou ve skleněné trofeji za první místo v jakémsi turnaji jako nejlepší střelec. Tam si vzal tuhle partu kluků ze školy z Náměstí krále Jiřího z Poděbrad i z okolí, na starost začínající erudovaný mladý trenér, lékárnický magistr Břetislav Novotný a dával jim pěkně, jak se říká, zahulit.

Kdo hrál? Vynikající, i když brýlatý, Ota v brance, později, když vynalezli čocky, tak je nosil, největší hvězda šutér Ivan, drzý bojovník Petr, který později, jak jsem už sdělil, odešel do Jihoafrické republiky, Eddie na pivotu, či coby bystrý rozehrávač, rychlá křídla Hanzal s Kučerou a další maníci, mezi námi mimo jiné i pozdější, když zjistil, že hokej bude pro něj asi významnějším sportem, mnohonásobný hokejový reprezentant republiky a medailista z mistrovství světa i olympiády, Jirka Kochta, v nedávných dnech zesnulý. A to byl počátek Eddieho stavu, přesněji jeho euforie, do které se pomalu postupně dostával, jenž vyvrcholil, ale to předbíhám, později před svatbou, při otázce budoucí manželky, která to ale samozřejmě ještě nevěděla, že se jí stane, máš mne rád a chceš si mne vzít, jasnou odpovědí, zda ji má rád, slovy: „Mám Tě rád jako nikoho na světě, ale musíš se smířit s tím, že

první bude házená a hned, ale hned poté, Ty!“ Eddie neví jak je to možné, buď to přeslechla, či se s tím smířila, či si řekla je to lepší, než kdyby chlapec třeba chlastal, či chodil za jinejma babama, nevím, i když to muselo být pro ni nesmírné vyznamenání, ona HNED na druhém místě za házenou.

No vždyť v jedné pohádce při otázce krále jedné ze svých dcer, jako co mne máš ráda, odpověděla – mám Tě ráda jako sůl a jemu se to zdálo dost laciné, když ale potom žádná sůl nebyla, uvědomil si, že to bylo pro něj velké vyznamenání. Ani ale nevím proč sem nějakou tu sůl a krále motám, vždyť to bylo úplně něco jinýho, ale zdá se mi, podobnýho. Vratme se zpět do dorosteneckého věku chlapců, kluci z vršovického Kooh-i-nooru začali nejdříve dost prohrávat 3:18 a 5:24, později už ale jen 8:11 či 12:15 a pak už i vítězit. Nejdřív bojovali o přední umístění v Praze se Stalingradem, dnes Bohemkou, ten měl hřiště v Riegrových sadech, pak se Slavojem, který hrál doma na ostrově Štvanice, co jsou na tom místě dnes tenisové kurty, se Slávií samozřejmě v bájném Edenu, se Spartou vedle té dnešní, nevím jakého jména, snad Toyota Arény na Letné, nebo Slavojem Bohnice vedle známé psychiatrické léčebny a taky s Duklou Praha v Holešovicích. Později byl už jejich jediným soupeřem o prvenství v Praze Slovan Orbis v Nuslích, za nímž byli pak několik let druzí v metropoli. Vždyť v družstvu soupeře hráli i někteří pozdější českoslovenští reprezentanti Satrapa, Ševčík, Hlavatý a další. Několikrát se hoši z Kohinoru dostali, když ještě neexistovala nejvyšší soutěž dorostu – dorostenecká liga, do kvalifikace o přeborníka republiky a tam nijak špatně zrovna nedopadli.

Nádherné to byly časy s míčem a kamarády, Eddie mezi nimi nebyl rozhodně nejtalentovanější, ani největší tvrďák, ale myšlení a technika hry mu blízké byly. „Klamání jednotlivce v ději utkání v házené“ byla pak po letech jeho obsažná diplomní práce z trenérské školy Fakulty tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy.

Ta potom znamenala předpoklad k získání diplomu a osvědčení trenéra I. třídy, nejvyšší trenérské kvalifikace u nás. Nejlip se

mu dařilo v nezvyklých podmínkách, v těch jako rybě ve vodě, třeba v Příbrami za deště a po kotníky v bahně vyhráli hoši od kina Vzlet z Vršovic 6:5, Eddie dával všech šest gólů střelbou jako když se koulí kuželky, protože míč, tu od bahna mazlavou kouli brankář domácích prostě nezachytil. To se totiž házená hrála ještě venku na vzduchu, ne jako dnes, i když je to samozřejmě lepší, jako i další sporty v halách uvnitř, podle mne ale dnes už jakoby skleníkový sport. Tak třeba ve Štáhlavech u Plzně, samozřejmě venku, se domácí rozcvičovali vrhem koulí, v šatnách měli nefungující „systém Lasička“ na teplou vodu, z něhož netekla ani studená, domácí „mastili“ Pražáky z Kooh-i-nooru za výrazné pomoci plzeňských sudích co to dalo a hoši z Prahy když běželi kolem postranní lajny, tak je staří fandové důchodci řezali svými holemi, co měli sebou, po zádech, ale stejně tam k jejich vzteku vyhráli. Tato idylka měla ale skončit s koncem Eddieho školní docházky.

JAK ŠEL ČAS – 5

VZHŮRU NA DIVOKÝ SEVER

Fidel Castro vítězem v Zátocě sviní, Jurij Gagarin vzlétl do vesmíru, oslavnou píseň – „Dobrý den majore Gagarine, tak jsme se konečně dočkali, celý svět připil Vám rudým vínem, lidé vám zesпода mávali“, zahrál a zazpíval Gustav Brom se svým orchestrem a Eddie šel k maturitě, k tzv. zkoušce dospělosti, nebo co to mělo být podobného. Začínají šedesátá léta 20. století ke konci trochu uvolněná, na začátku určitě zdaleka ne. V americkém Dallasu zastřelil jakýsi Lee Harvey Oswald prezidenta USA Kennedyho a teprve dnes o tom, po více než sedmdesáti letech, povolili vyjmout z trezoru pár dokumentů, které nic moc zas neříkají. Do naší zlaté Prahy přijeli zázrační američtí basketáči klubu Haarlem Globetrotters a Eddie se vstupenkou za deset (!) korun československých, sice jen k stání, se byl na ně do haly Sparty ve Stromovce podívat, taková to byla doba, tak zvané šedesátky minulého století.

Ale postupně – maturita na gymnáziu, tenkrát vlastně jednatiletce, přesněji Střední všeobecně vzdělávací škole, SVVŠ, na třídě Wilhelma Piecka, dnešním Gymnáziem Korunní, nebyla těžká, když lehké se to zdá až dnes s odstupem více než půlstoletí. Je známo, že nepříjemné věci se zapomínají vždy dřív, než ty krásné. Písemka na téma vítězství Fidela Castra v Zátocě sviní na Kubě, či Gagarinova vzletu do vesmíru, ruský něco s mapou o zemědělství Sovětského svazu, dost těžké matematické příklady, to se zmáкло a teď se to už zdá vše úspěšně ukončené, snadné. Eddieho teď zrovna napadá, jak je to vlastně s inteligencí? V závěru svého školního působení učil ve škole skupinu žáků, kteří do školy místy i moc nechodili.

Dostávali čtyřky, pětky, což jim bylo jedno, protože o hlavní přestávce vyběhli naproti k poště, kde byla sázková kancelář, a i když jim nebylo osmnáct let, pustili je k tiketům, nandali tam

tipy na výsledky fotbalu, tenisu, koňských dostihů a chlapci vyhrávali. A pravidelně. Jak je to možné, rozuměli tomu? Jak jsem i já četl, ta pravá intelligence, jejíž základy klade údajně střední škola, nespočívá v množství naučených vědomostí, jež se žák naučí a umí je, je to prý vždy to, co v nás zbude, když jsme zapomněli skoro všechno z toho, co jsme kdy ve škole „uměli“. Takže zaboha bych, říká dnes Eddie, sice už dnes asi nedovedl odříkat pravidlo, kterým se mě kantoři tolik natrápili, pravidlo o vyňatých slovech, zato ve mně zůstal návyk, dřímající kdesi dole v podvědomí, psát ve slově návyk tvrdé a ve slově pravidlo měkké i. U slova bryskně si ale není jistý, i když vždy tvrdí, že se píše tvrdé Y, a je ochoten se i vsadit. Říká ale, že neví proč se píše poliklinika měkké i, když poly znamená něco jako hodně a těch oddělení a rentgenů a odběrů krve je tam přece dost, ne? Abychom se vrátili ale k té inteligenci, inteligentní člověk je prý totiž ten, který se dovede rychle vyznat v nejrozmantějších situacích, do kterých jej postaví život. A taky ten, kdo má oduševnělý zájem o stálé rozšiřování svého poznání, kdo se snaží dobrat se až k samému smyslu věcí, dovede s porozuměním číst a dovede nové poznatky správně pojmenovat a zařadit. A takové lidi by měla škola přece vychovávat, ti se pak rozhodně ve světě neztratí.

V průběhu tří let, co Eddie chodil, většinou pěšky, přes krásné Čechovy sady, je to tedy ostuda, ale až skoro dodnes, nevím teda proč, říká, jako blbec, si myslel, že se tyhle sady jmenují podle ruského prozaika Čechova.

Toho má totiž spolu s dalšími, jako jsou Tolstoj, Dostojevskij a další v oblíbenosti. Třeba Zločin a trest, Bratry Karamazovy viděné v Dejvickém divadle, či Idiota, dále Saltykova-Ščedrina, i Gogola, například jeho, pokud se nemýlí, Vječery na chutore blíz Dikaňky, což je s prominutím prý taková pro někoho ptákovina, jak napsal jeden z diváků jejich filmového zpracování, prý blízká jihoamerické telenovele, píše. Chutor blíz Dikaňki, to musela být hrozná díra, ale nevedlo se jim tam špatně. Nic moc se nedělalo, jen se dovádělo, na milostné pletky bylo času dost a něco se dalo i vy-

koledovat. Třeba krásná holka Oksana tam slíbila kováři Vakulovi vzít si ho za muže, pokud jí získá stejné střevíce, co má sama carevna. Vakul musel čertu prodat svou duši a chutné pelmeně tam létaly až do huby. Včera večer byla na obrazovce ČT inscenace Strýček Váňa Divadla Na zábradlí s vynikajícím herci z osmdesátých let minulého století a byla opravdu dost „výživná“. Eddie jak opakuje, teprv nedávno pátral proč jsou ty sady Čechovy a ne Čechovovy. Nakonec racionálně zjištěno, že svoje jméno dostaly podle českého spisovatele Svatopluka Čecha, autora několika děl, krásných Výletů pana Broučka, což měl přece dávno tušit, či úplně vědět, nebo ne? Pod těmito sady teď jezdí metro od jeho tenkrát navštěvované střední školy z nejhlubší vůbec stanice Náměstí Míru na „jeho“ Náměstí krále Jiřího z Poděbrad a naopak.

Na gymplu zažil Eddie, coby středoškolák, leccos, je ale podivné, tak jako si pamatuje řadu spolužáků ze základky a potom i z vejšky, z gymplu mu toho v paměti zas moc nezůstalo, na rozdíl od jeho milované ženy Leny. Ta nedá na svůj gympl dopustit, přece, „my holky z gymplu“ zpívají v televizi v jednom z mnoha jejích oblíbených seriálů.

Ta jezdí na srazy spolužáků jako divá už léta. Z gymplu Eddiemu utkvěly v hlavě pouze tři věci. Jako první, když zdatný chemik žák Vrána, jehož trochu korpulentnější chemikářka Kazisvětová vždycky chválila, jak je dobrý a zdatný, některé pokusy jí pomáhá, a dobře, připravovat on, měl vždycky jedničku z chemie, tak týden před koncem výuky před svatákem, než se šli středoškoláci učit odpovědi jimi, či spolužáky, od nich opsané, připravené otázky na maturu, inscenoval klasický, ale dost mohutný výbuch ve třídě. Výbuch nastal za železnou skříní asi na chemické pokusy v rohu třídy, v níž byly umístěny všelijaké pomůcky k výuce. To to najednou uprostřed hodiny silně křachlo, všichni se hrozně lekli, dnes by mnohý myslel, že je tu terorismus a volalo se, jak říkají na Slovensku, hned pro zásahovou jednotku, tam tak zvané kukláče. Tenkrát něco výjimečného a Vrána, což byl opravdu výborný chemik, pak už nebyl premiantem, možná i pomvědem,